

Utbildningsinspektion i grundskolan Novaskolan

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn
Grundskola:	350

Novaskolan är en skola med årskurs 7–9 belägen i norra delen av Kalmar centralort. Upptagningsområdet omfattar förutom Bergavik och Norrliden även Rockneby. I skolan finns även en förberedelseklass för de invandrarelever som inte har så goda kunskaper i svenska språket. Andelen elever med utländsk bakgrund är ca 30 procent, varav de flesta är födda utomlands. Det finns även 5 integrerade särskoleelever på skolan.

Skolans huvudbyggnad är från 1970-talet. Integrerat i skolan finns också ett stadsdels- och skolbibliotek, en sporthall och en fritidsgård.

Genomförandet av inspektionen i Novaskolan

Skolverket sände den 17 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Novaskolan har bestått av undervisningsråden Tor Andersson och Mats Peterson. Besök i Novaskolan inleddes den 8 oktober 2003 och avslutades den 9 oktober 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Novaskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Novaskolan genomfördes formella intervjuer med elever, föräldrar, elevvårdspersonal, lärare samt skolledning. Verksamhet och lektioner från årskurs 7 till årskurs 9 besöktes. Under besöket fördes också samtal med annan personal på skolan samt med elever på raster och vid lektionsbesök.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Vid flera intervjuer med eleverna i Novaskolan uppgavs att visserligen känner de sig trygga på skolan, men att de tror att det finns elever som inte gör det.

Vid intervjuer med elever, men även vid samtal i korridorer gavs motsägelsefulla budskap till Skolverkets inspektörer. Några elever uppgav att Novaskolan varken har en bra fysisk eller psykisk skolmiljö. Andra elever är till viss del positiva till skolmiljön. Dessa elever uppgav att eleverna visar varandra respekt och liksom föräldrarna nämner de att det är positivt gå i en skola där det finns elever med varierande kulturell bakgrund. Samtliga intervjugrupper uppgav dock att skolans fysiska miljö är dålig.

Skadegörelse förekommer i stor omfattning, vilket noterades vid en rundvandring på skolan. Den yttre skadegörelsen i form av krossade rutor och klotter utvändigt sker, enligt flera intervjuade, på kvällar och helger. Skolverkets inspektörer upplever att den fysiska skolmiljön framförallt inomhus och då på rasterna känns otillfredsställande avseende den höga ljudvolymen och den oro som finns bland eleverna.

En stor brist är, enligt Skolverkets inspektörer, att många elever inte visar respekt för skolans inre miljö. Flera elever uppgav att då möblerna och lokalerna i allmänhet är nedslitna behöver inte de som elever vara rädda om skolmiljön. Samtidigt finns det elever som utvecklat sin förmåga att göra och uttrycka etiska ställningstaganden och även hyser respekt för skolmiljön liksom för kamraters och människors olikheter.

Besöken i klassrum och skollokaler ger en blandad bild av både lugna men även oroliga inlärningsmiljöer. Lektionerna visar generellt på höga ambitioner att lära, men vid ett par tillfällen observerades även elever som inte kunde finna lust för lärandet.

Inflytande för eleverna finns både i formella råd som klassråd och också elevråd, men även till viss del i undervisningen. Inflytandet i undervisningen varierar enligt eleverna från lärare till lärare och från ämne till ämne, i vissa fall upplever sig eleverna ha mycket inflytande över sin undervisning, i andra fall nästan inget.

I kvalitetsredovisningen för 2002/2003 redovisas resultaten av skolans mål enligt den lokala arbetsplanen och som behandlar inflytande och demokratiska

värden liksom trygghet för eleverna. I målen anges exempelvis att Novaskolan skall ge samtliga elever undervisning i konsten att genomföra möten på ett demokratiskt sätt. Resultaten visar att samtliga elever tränats i att genomföra möten på ett demokratiskt sätt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att Novaskolan inte i alla delar är en lugn och trygg miljö för lärande, vilket inte är acceptabelt. Eleverna deltar i olika beslut om utbildningen, framförallt genom de formella råd som finns på skolan. Skolverkets inspektörer finner att eleverna har acceptabla möjligheter till inflytande, men att inflytandet för eleverna kan utvecklas.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Novaskolans kunskapsresultat ligger enligt Skolverkets statistik lägst i Kalmar kommun. Enligt Skolverkets beräkningsmodell SALSA¹ nådde 64 procent av eleverna år 2002 målen för utbildningen i alla ämnen. Rikssnittet är 75 procent. Sammanställningen i SALSA år 2002 visar att resultatet är dels lägre än det förväntade med hänsyn till elevsammansättningen, dels har det faktiska resultatet sedan år 1999 i stort sett minskat för varje år. Det faktiska resultatet har dock före år 2002 varit högre eller nästan lika stort som det förväntade.

Enligt kvalitetsredovisningen för läsåret 2002/2003 hade 96 procent av 125 elever i årskurs 9, vid nationella provet i svenska, nått minst målet godkänt, 77 procent i matematik och 89 procent hade nått minst målet godkänt i engelska. Fem elever genomförde inte alla proven.

Enligt kvalitetsredovisningen för 2002/2003 beror resultaten i matematik till stor del på elevernas bristande kunskaper i svenska språket när det gäller matematiska begrepp och vana vid problemlösning. Även tidigare bristfällig skolgång bidrar till resultatet. Matematiken har inte heller tilldelats extra resurser i lika hög grad som svenska och engelska. I kvalitetsredovisningen anges att de åtgärder skolan har satt in/kommer att sätta in, för de elever som inte uppnår målen är stödundervisning, resursgrupp och möjligheter till att skriva om prov.

Möjligheten att bedöma resultaten då det gäller läroplanens mål att uppnå respektive målen i de nationella kursplanerna är dock begränsad och därmed osäker. Skolan har inte fullt ut analyserat målen respektive måluppfyllelsen, över de olika skolåren och inom samtliga kunskapsområden. Förutom resultat på nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska saknar skolan underlag för en egen bedömning gällande övriga ämnen.

¹ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser – Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

Vid inspektionstillfället kunde konstateras att skolan utökat antalet undervisningsgrupper i matematik.

Sammanfattningsvis: Att döma av de nationella ämnesproven i årskurs 9, framförallt i matematik, måste eleverna ges bättre förutsättningar att nå målen. Det kan inte accepteras att 23 procent av eleverna inte når målet för minst betyget godkänt i matematik. De åtgärder skolan i det avseendet företagit för ämnet matematik är ett steg på vägen.

Novaskolan har på ett acceptabelt sätt analyserat resultaten i svenska, matematik och engelska. Samtidigt behöver Novaskolan analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Med denna analys som grund kan passande åtgärder vidtas för att förbättra resultaten. En analys av varför 36 procent av eleverna enligt SALSA inte når målen bör därför ske.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Vid en studiedag under våren 2003 genomförde skolans personal diskussioner kring den gemensamma värdegrunden, med syfte att skapa en arbetsplats för personal och elever som alla går till med glädje och känner sig stolta över. Något resultat från den dagen kunde dock inte delges till Skolverkets inspektörer. Det finns även ett planerat arbete för att undvika t.ex. könsdiskriminering. I kvalitetsredovisningen för 2002/2003 anges att jämställdhetsansvarig skall utses i respektive arbetslag, att aktiva diskussioner kring könsroller skall genomföras inom klassens ram samt att alla former av förnedrande språk eller handlingar omedelbart skall uppmärksammas av de vuxna i skolan.

Både elever och föräldrar uppgav dock att de inte uppfattar att skolan arbetar förebyggande med värdegrundsfrågorna. Enligt elevintervjuerna diskuterar många av lärarna nästan aldrig värdegrundsfrågor, t.ex. hur man skall vara mot varandra. Detsamma gäller även jämställdhetsfrågor. Det finns här skillnader mellan lärare och ämnen, enligt eleverna. Av besöken i klassrum kunde vid något tillfälle konstateras att det fanns flickor som inte sågs och som inte fick några frågor från läraren.

Enligt lärarna finns direktiv från skolledningen att etik och värderingsövningar skall genomföras med eleverna. Dessa direktiv upplevs emellertid inte som tillräckligt tydliga.

Skolan konstaterar vid en utvärdering den 21 maj 2003 ”Vi ifrågasätter om det förebyggande arbetat fungerat fullt ut. Rastvaktssystemet och målet med hög vuxentäthet i korridorerna behöver ses över.” Vidare anges i samma utvärde-

ring att "mobbningsplanen" bör utvecklas så att den innefattar begreppet kränkande behandling.

I Novaskolan "fika" personalen tillsammans med eleverna ute i den stora korridoren. Enligt skolledningen är detta ett sätt att förbättra kontakten mellan personal och elever. Skolverkets inspektörer kan dock konstatera att största delen av personalen sitter för sig själva och pratar, inte tillsammans med eleverna. Det finns dock undantag.

Som förebyggande åtgärder angavs kamratstödjarna och "mobbningsgruppen". Eleverna kände till dessa och uppgav att de fungerar bra. Det har funnits ett projekt "VÅGA MÖTAS" mellan skolan och två andra skolor. Syftet var bl.a. att skapa möten mellan elever, stödja sociala kontakter, öka förståelsen mellan ungdomar med olika bakgrund med mera.

Det finns ett handlingsprogram mot mobbning, liksom en mobbningsgrupp. Skolverkets inspektörer konstaterar att handlingsprogrammet är till stora delar okänt bland eleverna. Som ett led att föra ut skolans normer skrivs dock skolans trivselregler under av eleverna och föräldrarna.

Det finns formella samverkansorgan för samverkan med eleverna exempelvis klassråd, elevråd och kostråd. Funktionen hos dessa råd samt vilka som medverkar var till vissa delar okänt hos många intervjuade elever.

Enligt inspektionen sker samverkan med föräldrarna i första hand på informell basis t.ex. då föräldrar bjuds in till skolan. Bl.a. ger skolan information om alkohol, narkotika och tobak där polis och socialförvaltning medverkar. Skolan har även genomfört ett möte enligt "focusmetoden" där föräldrarna fick lämna synpunkter på hur tryggheten kan öka på skolan. Samma uppgift hade tidigare genomförts med elever och personal. Skolan genomför även en FN-dag och föräldramöten.

Då det gäller elevernas möjligheter att utöva inflytande över undervisningen uppgavs vid elevintervjuerna att detta är väldigt varierande. Det mesta beror på läraren, men samtidigt är t.ex. de samhällsorienterande ämnena något som eleverna pekar ut som ett gott exempel.

Skolans har utvärderat sina mål och bedömt sina resultat under normer och värden. Enligt Skolverkets inspektörer bedöms resultaten utifrån aktiviteter snarare än mål. Exempelvis visar inte kvalitetsredovisningen om eleverna har kunskap om demokratins principer och har utvecklat sin förmåga att arbeta i demokratiska former utan enbart att möten hållits.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att arbetet i Novaskolan avseende arbetsmiljö och delaktighet inte är acceptabelt.

Skolverkets inspektörer konstaterar att det finns ett arbete på Novaskolan där skolan på olika sätt försöker höja tryggheten, förbättra samverkan med föräldrarna och eliminera kränkningar.

Samtidigt framstår åtgärderna som disparata, individberoende och det förebyggande arbetet på skolan är inte synligt. Som tidigare framgått är resultaten under avsnittet normer och värden varierande och delvis otillfredsställande. Det kan enligt Skolverkets inspektörer tyda på att det saknas en samstämmighet och

systematik för hur skolan skall arbeta för att uppnå målen avseende arbetsmiljö och delaktighet.

Novaskolans program för arbetet mot kränkande behandling måste ses över. Inspektörerna vill här framhålla att ett handlingsprogram bör utgå från det vidare begreppet kränkande behandling och även belysa kränkande behandling mellan vuxen och elev så som anges i läroplanen. Skolverkets inspektörer vill även understryka vikten av att involvera elever och föräldrar i framtagandet av handlingsprogrammet.

Även inflytandet för eleverna över sin undervisning måste bli föremål för utveckling. Det är acceptabelt, men skall genomsyra all undervisning och alla ämnen. Skolan har inte heller genom utvärderingar tagit reda på om eleverna och skolan når dessa för utbildningen centrala mål.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Genomgående i elev- och föräldraintervjuer framkommer att Novaskolan har kunniga lärare och som ger eleverna förutsättningar att nå goda kunskaper. Skolverkets inspektörer finner med utgångspunkt från lektionsbesök och av intervjuer att undervisningen är saklig och allsidig.

Den tillgängliga dokumentationen och iakttagelserna under inspektionen visar att den lokala bearbetningen av de nationella kursplanerna i Novaskolan står i överensstämmelse med dessa. Skolverkets inspektörer har bl.a. tagit del av de naturorienterande ämnernas mål och betygskriterier. Även intervjuade elever och föräldrar uppger att mål och betygskriterier i olika ämnen delgetts dem.

Det finns arbetslag som skall behandla dels ämnesövergripande, dels ämnesvisa frågor. Enligt lärarna fungerar dock inte de ämnesövergripande arbetslagen fullt ut. På frågan om hur undervisningen utformas utifrån målen i läroplan för det obligatoriska skolväsendet uppger skolans rektor, som varit kort tid på skolan, att hon inte känner till i vilken omfattning läroplanen har diskuterats tidigare på skolan.

Den schemalagda tiden för lärandet uppgavs av några elever innehålla långa håltimmar och även "tunga" eftermiddagar innehållande teoretiska ämnen. Enligt skolledningen är lärarnas önskemål om ett bra schema till viss del mer styrande än elevernas skoldag. Skolans rektor uppger att kommunen centralt har kontroll över hur timplanen läggs ut på respektive skola. Det finns en fördelning av timmar och ämnen som avlämnande skolor och Novaskolan arbetar efter.

Skolan upprättar regelmässigt individuella åtgärdsprogram då det ges indikationer på att en elev behöver stöd, socialt eller inom ett kunskapsområde. Åtgärdsprogrammen anger tydligt vem som ansvarar för olika åtgärder. Åtgärderna är av mycket skiftande slag och förefaller syfta till att förälder och elev känner sig delaktiga i beslutet.

Intervjuade föräldrar ansåg att utvecklingssamtalen, vilka genomförs en gång per termin, fungerar bra och är viktiga i samarbetet mellan skola och hem. I samband med utvecklingssamtalen sker en utvärdering av elevens lärande. Regelbunden utvärdering med eleverna av samtliga lärares undervisning sker dock inte. Vissa lärare uppgavs dock av eleverna genomföra utvärderingar.

Flera olika resurspersoner med särskild kompetens ger stöd till enskilda elever. Resurspersonerna bidrar också till att identifiera behov av särskilt stöd. Skolan tar även viss hjälp utifrån för att identifiera särskilda behov av stöd.

Sammanfattningsvis bedöms att arbetssätten på Novaskolan är acceptabla men bör åtgärdas för att även fokusera på läroplanens mål. Det finns behov av en ökad uppmärksamhet på läroplanens mål för grundskolan samt på hur de skall göras till konkreta och begripliga undervisningsmål för elevernas lärande och för elevernas och skolans resultat.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Rektorn ansvarar för elever i årskurs 7 till årskurs 9. Rektorn som är ny på denna tjänst har genomgått den statliga rektorsutbildningen och har ett helhetsansvar för dessa verksamheter avseende arbetsledning för samtliga personalgrupper, administration, planering, ekonomi, resursfördelning samt pedagogisk ledning och övriga uppgifter enligt läroplan och andra författningar. Förutom rektorn finns en biträdande rektor med ansvar för de administrativa frågorna på skolan, schemaläggning m.m.

Skolan har arbetat med en kommunövergripande struktur för kvalitetsredovisning och lämnat underlag till kommunens kvalitetsredovisning. Novaskolans kvalitetsredovisning för 2002/2003 tar upp de av kommunen prioriterade målen. Inspektionen visar dock i avsnittet arbetsmiljö och delaktighet att vissa mål snarare är aktiviteter än mål. Kopplingen mellan nationella mål, resultat och vidtagna åtgärder är bristfällig. Den skriftliga kvalitetsredovisningen är inte heller känd av intervjuade elever och föräldrar.

I intervjuer med skolans personal framgår att de fått direktiv att föra en pedagogisk diskussion. Allmänt uppgav de att tiden inte räcker till för att diskutera

de pedagogiska frågorna inom arbetslagen. Däremot finns en pedagogisk diskussion i ”ämnesarbetslagen”.

Skolverkets inspektörer konstaterar också att rektorn för Novaskolan har ett arbetsledande ansvar för ca 70 personer. Skolans rektor säger sig vilja ta ansvar för det pedagogiska ledarskapet, men p.g.a. de alltför ofta förekommande ”brandkärsuttryckningarna” inte hinna med.

Enligt inspektionens bedömning har intervjuerna med skolledningen och granskningen av beslut i olika avseende visat att för skolan relevanta bestämmelser är kända och tillämpas. Anmälan enligt socialtjänstlagen görs vid behov och personalen har fått visa registerutdrag ur belastningsregistret vid anställning. Beslut om individers utbildning finns väl dokumenterade, t.ex. avseende elevvårdskonferens och åtgärdsprogram.

Sammanfattningsvis finner Skolverkets inspektörer att beslut om elevernas utbildning sker med hög rättsäkerhet. Skolverkets inspektörer bedömer dock att den pedagogiska ledningen inte är acceptabel och att åtgärder måste vidtas samt att kvalitetsredovisningen bör utvecklas.

Skolverkets inspektörer drar slutsatsen, av de intervjuer som gjorts på skolan, att i praktiken ligger ansvaret för den pedagogiska ledningen och utvecklingsarbetet till stor del på enskilda lärare. Samordningen internt i arbetslagen såväl som mellan arbetslagen är otydlig och rektorns pedagogiska ledning är inte tillräcklig.

Kvalitetsredovisningen uppfyller inte alla de krav som ställs i författningarna och bör enligt Skolverkets inspektörer utvecklas. Resultat och måluppfyllelse beskriver endast om de planerade aktiviteterna för att nå målet genomförts. Skolverkets inspektörer konstaterar därmed att skolan inte tagit reda på om målet uppfyllts. Därmed framgår inte om skolan har ett system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Skolverkets inspektörer bedömer att eleverna ges bra möjlighet till utbildning i den omfattning som de statliga bestämmelserna ställer krav på. Val som språkval, svenska som andraspråk, modersmålsundervisning samt elevens val anordnas i grundskolan.

Information ges till föräldrar, via föräldramöten, utvecklingssamtal, information utskickad av skolan och hemsida m.m. I samband med läsårsstarten ger skolan ut ett informationsbrev med praktisk information. Denna information innehåller förutom telefon och adressuppgifter till personal och anställda vid skolan även information om rättigheter och skyldigheter.

De intervjuade föräldrarna uppgav att informationen om det egna barnet fungerar bra i de flesta fall. Samtidigt uppgavs att den allmänna informationen om skolans mål och arbetssätt inte var så bra och att skolans hemsida i synnerhet innehöll till vissa delar inaktuellt material. Det finns elever och föräldrar som inte känner till vilka rättigheter och skyldigheter de har i skolan.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektionen att informationen i många delar är bra och att eleverna ges bra tillgång till utbildning i enlighet med de nationella bestämmelserna. Skolans strategier för informationsspridning där utbildningens mål, innehåll och arbetsformer klagas för elever och föräldrar är godtagbara, men bör utvecklas.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I stort sett samtliga lärare har utbildning och lång erfarenhet för den aktuella undervisningen. Det finns även personal med specialpedagogisk kompetens. I kvalitetsredovisningen för läsåret 2002/2003 anges att i maj 2003 skall all personal ha en personlig utvecklingsplan. Detta mål nåddes dock inte.

Det finns gott om läromedel och de är aktuella. Samtidigt kan konstateras att flera uppslagsböcker och referenslitteratur i klassrummen är slitna och trasiga.

Datorer finns i alla klassrum, men enligt eleverna används de inte. Inte eller de datorer som finns i skolans datasal används i någon större omfattning. Vissa lärare använder datorer i undervisningen, andra inte. Datasalen är stängd för eleverna om de inte har lektion där.

Vid intervjuer med personal framkommer att de är tveksamma till att alla elever i behov av särskilt stöd får tillräckligt stöd. Enligt skolans rektor används inte alltid lärarresursen på bästa sätt för elevernas stödbehov.

Lokalerna används utifrån arbetslagens placering. Pedagogiskt sett bedöms lokalerna som ändamålsenliga, men som tidigare beskrivits är flera lokaler slitna och därmed till viss del inte trivsamma för lärandet. Vad inspektionen kan bedöma är lokalerna anpassade för elever med funktionshinder.

Lokalerna för omklädningsrum i gymnastiksalen uppges vara mycket otrivsamma. Enligt uppgift från eleverna är det dessutom möjligt att se in i flickornas omklädningsrum och dusch. Detta liksom att duschar, toaletter och övriga utrymmen inte upplevs som fräscha uppgavs av dessa elever vara en orsak till att flera elever inte skötte sin hygien på skolan eller alternativt helt avstod att delta i gymnastiken.

Sammanfattningsvis bedömer av Skolverkets inspektörer att skolans arbete med resurser är acceptabelt, men att prioriteringen av lärarresursen till elever i behov av särskilt stöd måste ses över.

Att det är möjligt att se in i flickornas duschrum är inte acceptabelt och måste snarast åtgärdas då det kan leda till att kränkande situationer uppstår. Skolverkets inspektörer vill även uppmärksamma skolan på att vissa elever avstår sin undervisning i idrott med anledning av omklädningsrummen.

Tillgången på datorer är acceptabel, men inspektionen anser att en stängd data-sal och inte använda datorer i klassrummen knappast främjar användningen av dator som ett naturligt pedagogiskt verktyg.

Sammanfattande bedömning

Positiva områden i Novaskolan är att beslut och dokumentation om enskilda elever sker med hög rättssäkerhet liksom att tillgång till pedagogisk verksamhet och utbildning är bra. Att skolan har kunniga lärare uppges i flera av intervjuerna.

Följande punkter är acceptabla, men det finns skäl att utveckla verksamheten. Det gäller

- elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen,
- att skapa möjlighet att förbättra elevernas resultat genom att analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen och varför inte elever når målen,
- skolans handlingsprogram mot kränkande behandling,
- en ökad uppmärksamhet på läroplanens mål,
- strategier för informationsspridning,
- elevernas möjligheter till datoranvändning,
- prioriteringen av lärarresursen till elever i behov av särskilt stöd,
- skolans kvalitetsredovisning.

I några avseende lever inte skolan upp till författningarnas krav, vilket inte är acceptabelt. På dessa punkter måste åtgärder vidtas. Det gäller

- skolans arbete med värdegrundsfrågor inte kan accepteras utan skolan måste föra ett mer medvetet arbete med dessa frågor i enlighet med skollag och läroplan. Skolan måste också arbeta mer för att uppnå en god miljö och för att förebygga kränkande behandling. Flickornas duschrum måste snarast åtgärdas,
- den pedagogiska ledningen av verksamheten.

Datum	Ort
2004-01-30	Linköping

Tor Andersson

Mats Peterson